

OKRESNÍ SOUD PRAHA-VÝCHOD

Na Poříčí 1044/20, 112 97 Praha 1

Tel.: 221 729 311 (399), Fax.: 257 005 060

e-mail: podatelna@osoud.prahavychod.justice.cz, ID datové schránky: zyaabwu

Naše značka: 43 Si 1/2019

Vaše značka: ///

Vyřizuje: XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

Dne: 8. ledna 2019

Informace dle zák. č. 106/1999 Sb.

Vážený pane doktore,

ve shora uvedené věci sděluji, že dle informací poskytnutých soudci bylo u zdejšího soudu vedeno jedno řízení souvisejících se svěřenským fondem, a to řízení o určení neplatnosti smlouvy o vytvoření svěřenského fondu a určení neplatnosti statutu svěřenského fondu (sp.zn. 7 C 469/2015). Rozhodnutí vydané ve věci samé dne 12.1.2018 v anonymizované podobě přikládáme.

S pozdravem

Mgr. Jana Stejskalová
předsedkyně Okresního soudu Praha – východ

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Praha-východ rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Jankem ve věci

žalobkyně: [redacted], trv. bytem [redacted]
[redacted] zastoupené Mgr. Radkou Mackovou, advokátkou se sídlem
Celetná 554/4, 110 00, Praha 1,

proti
žalovanému ad 1: [redacted], trv. bytem [redacted]
fakticky bytem [redacted], zastoupenému JUDr.
Radkou Hunjan Koblíhovou, advokátkou se sídlem Vršovická 478/51, 100
00 Praha 10,

žalované ad 2: [redacted], trv. bytem [redacted]
zastoupené opatrovníkem Mgr. Jakubem Trčkou, advokátem se sídlem
Spálená 92/21, 110 00 Praha 1

o určení neplatnosti právního jednání, neplatnosti statutu svěfenského
fondu a určení vlastnictví

takto:

I. Žaloba, již se žalobkyně domáhala určení, že smlouva o vytvoření svěfenského fondu uzavřená dne 28.4.2015 mezi [redacted] a [redacted] je neplatná, se zamítá.

II. Žaloba, již se žalobkyně domáhala určení, že statut svěfenského fondu k zajištění bytových potřeb [redacted] svěfenský fond sepsaný dne 28.4.2015 ve formě notářského zápisu sp. zn. N 239/2015, NZ 222/2015 je neplatný, se zamítá.

III. Žaloba, již se žalobkyně domáhala určení, že [redacted] je výlučnou vlastnící nemovitých věcí, a to bytové jednotky č. [redacted] vymezené k budově bytový dům č.p. [redacted] postavené na pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří

včetně spoluvlastnického podílu o velikosti [redacted] na společných částech bytového domu č.p. [redacted] v části obce [redacted] na pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří a včetně spoluvlastnického podílu na pozemcích parc. č. st. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří a parc. č. [redacted] ostatní plocha ve výši [redacted] vše zapsáno na LV č. [redacted] a [redacted] kat. území [redacted] obec [redacted] se vším příslušenstvím a součástmi, bytové jednotky č. [redacted] vymezení v budově bytový dům č.p. [redacted] postavené na pozemku parc. č. st. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří včetně spoluvlastnického podílu o velikosti [redacted] na společných částech bytového domu č.p. [redacted] v části obce [redacted] na pozemku st. parc. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří a včetně spoluvlastnického podílu na pozemcích parc. č. st. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří a parc. č. [redacted] ostatní plocha ve výši [redacted], vše zapsáno na LV č. [redacted] a [redacted], kat. území [redacted] obec [redacted] se vším příslušenstvím a součástmi, bytové jednotky č. [redacted] vymezené v budově bytový dům č.p. [redacted] postavené na pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří včetně spoluvlastnického podílu o velikosti [redacted] na společných částech bytového domu č.p. [redacted] v části obce [redacted] na pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří a včetně spoluvlastnického podílu na pozemcích parc. č. st. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří a parc. č. [redacted] ostatní plocha ve výši [redacted], vše zapsáno na LV č. [redacted] a [redacted], kat. území [redacted], obec [redacted] se vším příslušenstvím a součástmi, pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova objekt k bydlení č.p. [redacted] v části obce [redacted] pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova objekt k bydlení č.p. [redacted] v části obce [redacted], pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří, pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova rodinný dům č.p. [redacted] v části obce [redacted] pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří, parc. č. [redacted] zahrada, parc. č. [redacted] zahrada, parc. č. [redacted] zahrada, parc. č. [redacted] orná půda, parc. č. [redacted] vodní plocha, parc. č. [redacted] ostatní plocha, parc. č. [redacted] lesní pozemek, parc. č. [redacted] orná půda, parc. č. [redacted] orná půda, parc. č. [redacted] orná půda, zapsané na LV č. [redacted] kat. území [redacted], obec [redacted], Katastrální úřad pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště Praha-východ se vším příslušenstvím a součástmi, se zamítá.

IV. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému ad 1) na náhradu nákladů řízení částku 28 000,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalovaného ad 1).

V. Ve vztahu mezi žalobkyní a žalovanou ad 2) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Žalobou podanou u zdejšího soudu dne 30.11.2015 rozšířenou a opravenou podáními ze dne 21.1.2016 a 7.11.2016 se žalobkyně jako sestřenice žalované ad 2) [redacted] domáhala určení neplatnosti právního jednání – smlouvy o vytvoření svěčenského fondu ze dne 28.4.2015, uzavřené mezi prvním žalovaným [redacted] a druhou žalovanou [redacted] [redacted], neplatnosti statutu Svěčenského fondu k zajištění bytových potřeb [redacted] sepsaného dne 28.4.2015 a určení, že žalovaná ad 2) je vlastníkem nemovitých věcí, a to bytové jednotky č. [redacted] vymezené k budově bytový dům č.p. [redacted] postavené na pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří včetně spoluvlastnického podílu o velikosti [redacted] na společných částech bytového domu č.p. [redacted] v části obce [redacted] na pozemku st. parc. č. [redacted] zastavěná plocha a nádvoří a včetně spoluvlastnického podílu na pozemcích parc. č.

st. zastavěná plocha a nádvoří a parc. č. ostatní plocha ve výši vše zapsáno na LV č., kat. území obec se vším příslušenstvím a součástmi, bytové jednotky č. vymezení v budově bytový dům č.p. postavené na pozemku parc. č. st. zastavěná plocha a nádvoří včetně spoluvlastnického podílu o velikosti na společných částech bytového domu č.p. v části obce na pozemku st. parc. zastavěná plocha a nádvoří a včetně spoluvlastnického podílu na pozemcích parc. č. st. zastavěná plocha a nádvoří a parc. č. ostatní plocha ve výši, vše zapsáno na LV č., kat. území, obec se vším příslušenstvím a součástmi, bytové jednotky č. vymezené v budově bytový dům č.p. postavené na pozemku st. parc. č. zastavěná plocha a nádvoří včetně spoluvlastnického podílu o velikosti na společných částech bytového domu č.p. v části obce na pozemku st. parc. č. zastavěná plocha a nádvoří a včetně spoluvlastnického podílu na pozemcích parc. č. st. zastavěná plocha a nádvoří a parc. č. ostatní plocha ve výši, vše zapsáno na LV č. a kat. území, obec se vším příslušenstvím a součástmi, pozemku st. parc. č. zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova objekt k bydlení č.p. v části obce pozemku st. parc. č. zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova objekt k bydlení č.p. v části obce pozemku st. parc. č. zastavěná plocha a nádvoří, pozemku st. parc. č. zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je budova rodinný dům č.p. v části obce pozemku st. parc. č. zastavěná plocha a nádvoří, parc. č. zahrada, parc. č. zahrada, parc. č. zahrada, parc. č. orná půda, parc. č. vodní plocha, parc. č. ostatní plocha, parc. č. lesní pozemek, parc. č. orná půda, parc. č. orná půda, parc. č. orná půda, zapsané na LV č., kat. území, obec Karastátní úřad pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště Praha-východ se vším příslušenstvím a součástmi.

2. Změna žaloby spočívající v jejím rozšíření o určení, že druhá žalovaná je výlučnou vlastníci shora uvedených nemovitostí byla připuštěna usnesením soudu ze dne 20.10.2017, č.j. 7 C 469/2015-125. Pozemky parc.č. a parc.č. oproti stavu k datu podání žaloby již nebyly pod těmito parcelními čísly zapsány v katastru nemovitostí, neboť došlo k jejich zcelení s pozemky parc.č. a parc.č., jak je zřejmé ze změnčné výměry těchto parcel. Proto již nejsou ve výroku I. uváděny.

3. Žalobkyně tvrdila, že smlouvou o vytvoření svěřenského fondu uzavřenou dne 28.4.2015 s prvním žalovaným vyčlenila jeho zakladatelka druhá žalovaná, svůj nemovitý majetek popsany shora ze svého vlastnictví do svěřenského fondu. Na základě této smlouvy byl jako svěřenský správce zapsán první žalovaný a jako takový dle § 1448 odst. 3 o.z. vykonává vlastním jménem vlastnická práva k majetku ve svěřenském fondu, včetně toho, že jej může prodat či jinak úplatně zcizit. S odkazem na znalecký posudek znalce MUDr. Bronislava Kobedy a PhDr. Petra Goldmanna zpracovaný k datu 8.9.2014, znalecký posudek MUDr. Zdeňka Bašného ze dne 12.5.2015 a řízení ve věci omezení svěřprávnosti druhé žalované vedené u zdejšího soudu pod sp.zn. 30 Nc 732/2013 namítala, že bylo zjištěno, že druhá žalovaná není schopna právně jednat a právním jednáním jí hrozí závažná újma. Není schopna samostatně rozhodovat a je snadno ovlivnitelná osobami ze svého okolí. Nedostatečná svěřprávnost druhé žalované byla již pravomocně shledána rozsudkem Okresního soudu Praha – východ ze dne 19.7.2016, č.j. 30 Nc 732/2013-264, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 15.6.2017, č.j. 24 Co 446/2016-443. Podle žalobkyně si první žalovaný získal důvěru druhé žalované a izoloval ji od zbytku rodiny, která se o ni měla po smrti starat. Využil zdravotního stavu druhé žalované, který mu byl velmi dobře znám, neboť žije s druhou žalovanou v jedné domácnosti, a získal nemovitosti v jejím

4. Vlastnictví tím, že s ní dne 28.4.2015 uzavřel smlouvu o vytvoření svěřenského fondu. Ze statutu fondu totiž vyplývá, že správa svěřenského fondu končí uplynutím doby, na kterou byl zřízen (tj. smrtí obmyšlené [REDAKCE], druhé žalované) nebo v případě, že se obmyšlená vzdá plnění ze svěřenského fondu. V takovém případě vydá dle Statutu svěřenský správce ([REDAKCE]) majetek fondu [REDAKCE], a pokud to nebude možné, pak jeho potomkům. Není pravdou, že by vytvoření svěřenského fondu bylo ve prospěch druhé žalované. V den uzavření smlouvy o svěřenském fondu však nebyla druhá žalovaná plně svéprávná, k uzavření smlouvy nebyla způsobilá. Žalobkyně proto namítala, že smlouva a Statut Svěřenského fondu jsou neplatné a žádala také, aby bylo soudem určeno vlastnictví druhé žalované k žalobou dotčeným nemovitostem.

5. Nálehavý právní zájem na požadovaném určení odůvodnila žalobkyně ohrožením druhé žalované [REDAKCE] která se nachází ve stavu naprosté závislosti na cizí osobě tedy prvním žalovaném, obavou o její bezpečí, dále skutečností, že je rozporovaným právním jednáním se svojí rodinou jako dědička připravena o možnost po druhé žalované dědit, neboť je to právě žalobkyně, která by byla jedním z dědiců rozsáhlého majetku vloženého do svěřenského fondu, také zájmem vymanit blízkou osobu ze sféry vlivu člověka, který dlouhodobě zneužívá jejího duševního stavu k uspokojení vlastních zájmů a konečně zájmem na zachování práva na rodinný život, k jehož realizaci ochrana příbuzných a starost o ně patří. Podle žalobkyně samotné prohlášení smlouvy a Statutu za neplatné by spornou otázkou vlastnických práv nevyřešilo, v tom spatřuje jako potenciální dědička po druhé žalované nálehavý právní zájem na určení jejího vlastnictví. Dle žalobkyně je však třeba určit také neplatnost smlouvy a Statutu, neboť nelze připustit, aby svěřenský fond dále existoval, a to z daňových důvodů, když fond je daňovým subjektem a správci daně bude třeba doložit, že neexistuje.

6. Žalovaný ad 1) se k žalobě vyjádřil tak, že ji zcela neuznává. Podle něj není žalobkyně oprávněna k podání této žaloby, když na jejím podání nemá žádný právní zájem. Není ani oprávněna namítat neplatnost smlouvy o vytvoření svěřenského fondu ze dne 28.4.2015 či neplatnost Statutu Svěřenského fondu vydaného dne 28.4.2015. První žalovaný také namítl nedostatek aktivní věcné legitimace žalobkyně k podání žaloby, když nebyla účastníkem právního jednání, jehož neplatnost namítá a dovolává se jí. Z žádného zákonného ustanovení neplyne žalobkyni právo se neplatností zmíněných právních jednání dovolávat. V neposlední řadě je dle prvního žalovaného žaloba neopodstatněná i z důvodu, že druhá žalovaná je svéprávná. První žalovaný dále ve vyjádření k žalobě uvedl, že Svěřenský fond byl zřízen ve prospěch paní [REDAKCE] tedy druhé žalované, k zajištění jejich bytových potřeb. Důvodem byla skutečnost, že rodina žalobkyně vyvíjela na druhou žalovanou nadměrný tlak ve snaze dosáhnout přepisu veškerého majetku na sebe. Není pravdou, že by druhá žalovaná bránila stýkat se s [REDAKCE], pravda je ta, že se s nimi stýkat nechce. Skutečným zájmem rodiny [REDAKCE] není zájem o druhou žalovanou, ale výlučně zájem o její majetek. On o její majetek zájem nemá, když mu její druhá žalovaná chtěla darovat, aby již měla pokoj, tak to odmítl. Souhlasil nakonec s tím, aby byl majetek vyčleněn do svěřenského fondu a on se stal jeho správcem. Není pravdou, že by mohl jako správce s majetkem fondu libovolně nakládat, je ze zákona povinen provádět jeho správu řádně a druhá žalovaná to může kontrolovat. Zakladatelem a obmyšlenou osobou je druhá žalovaná, která má právo na užívání všech nemovitostí, neboť účelem fondu je zajištění jejich bytových a rekreačních potřeb. Má právo na majetek, plody a užitky z fondu. On jako správce pouze spravuje majetek, který mu nepatří.

7. Poté, co se nechal ve věci právně zastoupit, doplnil své vyjádření k žalobě. Odkázal na rozhodnutí NS ČR sp.zn. 22 Cdo 2147/99, podle něhož jestliže právní otázka (platnost smlouvy),

o níž má být rozhodnuto, má povahu předběžné otázky ve vztahu k existenci práva nebo právního vztahu (vlastnictví), není dán právní zájem na určení této předběžné otázky. Ize-li žalovat přímo na určení existence práva nebo právního vztahu. Skutečnost, že sama žalobkyně si je vědoma toho, že na požadovaném určení neplatnosti smlouvy a neplatnosti Statutu nemá naléhavý právní zájem, je zřejmá z toho, že podanou žalobu rozšířila o určení vlastnictví druhé žalované k nemovitostem. Naléhavý právní zájem žalobkyně však není dán ani ohledně žaloby na určení vlastnictví, neboť dle rozhodnutí NS ČR sp.zn. 22 Cdo 797/2000, ani v případě vyhovění určovací žalobě, by nemohlo v tomto případě dojít k odstranění tvrzené nejistoty v právním postavení žalobkyně, neboť tímto rozhodnutím jí nebude zaručeno (ani její rodině), že bude dědičkou majetku druhé žalované. Obdobný závěr vyplývá i z nálezů Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 17/95, kde soud uvádí, že proto, abychom mohli dospět k závěru, že je dán naléhavý právní zájem na určení vlastnického práva musí jít u žalobce o právní vztah – právo již existující. Žalobkyně však není v současné době dědičkou druhé žalované, nehledě na to, že dědičné právo podle § 1479 o.z. vzniká až smrtí zůstavitele. Odkazoval též na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 22 Cdo 585/2012, z něhož též dovozoval nedostatek naléhavého právního zájmu žalobkyně na požadovaném určení a nedostatek její aktivní věcné legitimace. Namítá dále, že podle § 574 o.z. je třeba respektovat svobodnou vůli člověka a na právní jednání nahlížet spíše jako na platné než jako neplatné. Žalobkyní namítaná neplatnost, kterou spatřuje v nedostatku svéprávnosti druhé žalované, je neplatností relativní ve smyslu § 586 o.z. a námitku neplatnosti by mohla vznést pouze druhá žalovaná. I z toho důvodu není dána aktivní věcná legitimace žalobkyně k podání žaloby na určení neplatnosti smlouvy a neplatnosti Statutu. Neplatnost podle § 581 o.z. je také třeba vykládat ve spojení s ustanovením § 65 odst. 1 o.z. a neplatnost jednání druhé žalované by tak z tohoto pohledu mohla být vyslovena jen tehdy, kdyby jí působilo újmu. Zřízení svěřenského fondu je přitom v zájmu druhé žalované. Podle prvního žalovaného bylo také o částečném omezení svéprávnosti druhé žalované rozhodnuto až dne 19.7.2016, soudem druhého stupně až dne 15.6.2017. Až do rozhodnutí Krajského soudu v Praze je třeba nahlížet na druhou žalovanou jako na osobu ve svéprávnosti neomezenou, a to ani částečně. Konečně první žalovaný namítal, že rozhodnutí Krajského soudu v Praze o částečném omezení svéprávnosti napadla druhá žalovaná dovoláním, tato otázka není postavena najisto a dle prvního žalovaného závěry znaleckých posudků znalců MUDr. Bronislava Kobendy a PhDr. Petra Goldmanna, a znalce MUDr. Zdeňka Bašného neobstojí ve světle revizačního znaleckého posudku vypracovaného dne 30.3.2017 v rámci odvolacího řízení Znaleckým institutem pro psychiatrii, sexuologii a klinickou psychologii s.r.o. a žalobkyně tak neunesla důkazní břemeno k prokázání tvrzení, že druhá žalovaná byla v době uzavření smlouvy o svěřenském fondu nespěprávná. Smlouva o vytvoření svěřenského fondu je ku prospěchu druhé žalované, která má právo na užívání všech nemovitostí, neboť účelem fondu je zajištění jejich bytových a rekreačních potřeb. Má právo na majetek, plody a užitky z fondu. Správu svěřenského fondu vykonává první žalovaný řádně a bezplatně, vztah mezi ním a druhou žalovanou je založen na důvěře. První žalovaný a jeho rodina také o druhou žalovanou pečují po všech stránkách, z řízení o omezení svéprávnosti druhé žalované jasně vyplývá, že rodinné vztahy mezi druhou žalovanou a rodinou žalobkyně nefungují a nefungovaly. Je jasná i vůle druhé žalované se s rodinou žalobkyně nestýkat.

8. Druhá žalovaná se ve věci vyjádřila prakticky shodně jako první žalovaný. Uvedla, že se jí rodina žalobkyně snažila připravit o majetek a vyvíjela na ni takový tlak, že se to nedalo vydržet. To bylo důvodem, proč uzavřela smlouvu o vytvoření svěřenského fondu, aby již měla od nich klid. O zřízení fondu a uzavření smlouvy se rozhodla sama jako svéprávná osoba, kterou stále je, domnívá se, že úkony jsou platné a chce je zachovat. Ke vztahům s rodinou žalobkyně sdělila, že již za bratrova života se přestali stýkat, není pravdou, že by jí nebo bratrovi s něčím pomáhali.

9. Syn paní [REDAKCE] se jí snažil připravit o majetek, když jí nutil podepsat nějaké papíry. Není pravdou, že by jí pan [REDAKCE] první žalovaný, bránil se s [REDAKCE] strýkat, ona se s nimi strýkat nechce. Namítla také, že žalobkyně není oprávněna k podání této žaloby a nemá na jejím podání žádný právní zájem. Není aktivně legitimována k jejímu podání, nebyla účastníkem takového právního jednání, u něž neplatnost namítá. Z žádného zákonného ustanovení jí neplyne právo se neplatnosti zmíněných právních jednání dovolávat. Svěřenský fond byl zřízen v její prospěch, k zajištění jejich bytových potřeb. Není pravdou, že by svěřenský správce mohl s majetkem nakládat libovolně, naopak je povinen provádět správu řádně, o čemž má ona právo se přesvědčit prováděním kontroly. Jako obmyšlené jí zůstalo právo na užívání všech nemovitostí, stále má právo na majetek, plody a užitky z fondu. Správce fondu, první žalovaný pan [REDAKCE], pouze spravuje majetek, který mu nepatří. Zřízení svěřenského fondu a ponechání věci v něm je v jejím zájmu a v její prospěch. Druhá žalovaná uvedla, že panu [REDAKCE] věří, žije s ní ve společné domácnosti a stará se o ni. Není pravdou, že by jí pan [REDAKCE] využil. Žalobkyně a její rodina, jak plyne z žaloby, z nátlaku na podepsání smlouvy, z návrhů na omezení její svéprávnosti, které podala, se k ní chová šikanózně. To vše nikoli ze zájmu k ní, ale výlučně ze svých zájmů ve snaze dostat se k jejímu majetku.

10. V průběhu tohoto řízení byla v řízení ve věci vedené u Okresního soudu Praha – východ pod sp.zn. 30 Nc 732/2013, mimo jiné, vysloveno, že se druhá žalovaná [REDAKCE] na dobu pěti let omezuje ve svéprávnosti, jde-li o právní jednání týkající se nakládání se jměním, jehož hodnota přesahuje 2.000,- Kč. Výrok, kterým byl původně rozsudkem Okresního soudu Praha – východ jmenován opatrovníkem [REDAKCE] pan [REDAKCE] (první žalovaný) odvolací soud zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Za situace, kdy ve shora uvedeném řízení nebyl pravomocně ustanoven opatrovník pro druhou žalovanou, přitom bylo zjištěno, že tato trpí trvalou duševní poruchou, pro kterou byla omezena ve svéprávnosti, dospěl soud k závěru, že v řízení není druhá žalovaná řádně zastoupena. S ohledem na věk druhé žalované, na žalobkyni uváděné zhoršování jejího zdravotního stavu a na předpoklad déle trvající doby do pravomocného rozhodnutí o ustanovení opatrovníka druhé žalované v opatrovníckém řízení, postupoval soud podle § 29 o.s.ř. Ustanovil proto pro řízení druhé žalované opatrovníka k ochraně jejich zájmů, a to advokáta Mgr. Jakuba Trčku. Tento podal vyjádření k žalobě, ve kterém uvedl, že z důkazů připojených k žalobě (zejména ze znaleckých posudků) je zřejmé, že druhá žalovaná trpěla v době předmětného právního jednání trvalou a léčbou neovlivnitelnou duševní chorobou, v jejímž důsledku nebyla schopna právně jednat, stejně jako rozpoznat následky svého jednání, a to ani v běžných záležitostech každodenního života. Domnívá se tak, že byly naplněny podmínky neplatnosti právního jednání podle § 581 druhé věty o.z. Založením svěřenského fondu a převodem nemovitostí do něj druhá žalovaná objektivně nezískala žádné výhody ani prospěch, spíše naopak – delegovala právo disponovat svým majetkem na třetí osobu, prvního žalovaného, přičemž s ohledem na zdravotní a duševní stav nemohla vykonávat efektivní kontrolu nad správou fondu ze strany prvního žalovaného. Fakticky se tak první druhá žalovaná připravila o možnost neomezené dispozice se svým majetkem. Jedinou osobou, která měla z tohoto jednání prospěch, je první žalovaný, a to zejména s ohledem na ustanovení upravující nakládání s majetkem druhé žalované, resp. svěřenského fondu, po smrti druhé žalované. S ohledem na shora uvedené je podle opatrovníka druhé žalované žaloba podána po právu. Podle něj má také žalobkyně naléhavý právní zájem na podané žalobě, neboť jako nejbližší žijící příbuzná přichází do úvahy jako dědička po druhé žalované. Bez požadovaného rozhodnutí soudu by její případné dědičné právo bylo ohroženo. Navrhá, aby soud žalobě v plném rozsahu vyhověl.

11. S vyjádřením a námitkami prvního žalovaného žalobkyně nesouhlasila, setrvala na svém pohledu o existenci naléhavého právního zájmu na požadovaných určeních, když cítí potřebu chránit druhou žalovanou před následky jednání, které s ohledem na svůj psychický stav nebyla způsobilá posoudit. Opětovně poukázala na skutečnost, že je to právě ona – žalobkyně, která by byla jedním z dědiců rozsáhlého majetku druhé žalované, když druhá žalovaná není způsobilá s majetkem takové hodnoty nakládat, nemá děti, nemá žijící rodiče, ani sourozence, žalobkyně je tedy nejbližší rodinou druhé žalované. Její dědické právo, ač vzniká až smrtí zůstavitele, je v tomto případě velmi závažné a je způsobilým důvodem představovat naléhavý právní zájem v dané věci. Uvedla dále, že ve všech posudcích se znalci shodli na tom, že druhá žalovaná není schopna ovládat své jednání a rozpoznat jeho následky, ve smyslu právním trpí a trpěla po celý život duševní poruchou. Napadené právní jednání je zcela zjevně v neprospěch druhé žalované, neboť se jím zbavila prakticky veškerého svého majetku v hodnotě desítek milionů korun. Majetek fondu ani první žalovaný jako správce řádně nespřavuje, jen jej zdarma využívá.

12. Provedeným dokazováním bylo zjištěno, že žalobkyně je dcerou pana [REDAKCE] narozeného dne [REDAKCE] a [REDAKCE] narozené dne [REDAKCE]. Otec žalobkyně měl bratra [REDAKCE], narozeného dne [REDAKCE], jehož dcerou je druhá žalovaná [REDAKCE] (jeho synem byl již zemřelý [REDAKCE], který se o druhou žalovanou do své smrti staral). Tedy žalobkyně a druhá žalovaná pocházejí od společného předka [REDAKCE] narozeného [REDAKCE] jsou sestřenicemi, žalobkyně tedy připadá dle zákonných ustanovení po smrti druhé žalované v úvahu jako její dědic, a to v šesté třídě podle § 1640 odst. 2 o.z. (rodné listy [REDAKCE] (nyní [REDAKCE]) nar. [REDAKCE], [REDAKCE] nar. [REDAKCE], [REDAKCE] nar. [REDAKCE], [REDAKCE] nar. [REDAKCE] výpis z knihy narozených, rozhodnutí Státního notářství Praha-východ sp. zn. D 1597/66-20 ze dne 29.12.1966).

13. Dne 28.4.2015 uzavřela druhá žalovaná [REDAKCE] jako zakladatelka a první žalovaný [REDAKCE] jako svěřenský správce smlouvu o vytvoření svěřenského fondu. Účelem této smlouvy, resp. podle ní zřízeného svěřenského fondu, má být zajištění bytových a rekreačních potřeb druhé žalované [REDAKCE]. Ta do fondu vyčlenila svůj výlučný majetek, a to nemovitosti uvedené shora ve výroku III. tohoto rozsudku, tedy tři byty v [REDAKCE] a tři domy s pozemky v obci [REDAKCE]. První žalovaný přijal pověření jako svěřenský správce majetek fondu držet a spravovat jej dle pravidel Statutu svěřenského fondu, ustanovení této smlouvy a zákonných ustanovení. Formou notářského zápisu byl dne 28.4.2015 sepsán Statut Svěřenského fondu k zajištění bytových potřeb [REDAKCE], svěřenský fond. Druhé žalované jako obmyšlené bylo dle Statutu založeno bezplatné právo užívání všech nemovitostí a bydlení ve všech stavebách určených k bydlení nebo rodinné rekreaci a vyčleněných do fondu. Nemovitosti ve fondu mohou být prodány či jinak úplatně zcizeny, mohou být též pronajaty, peníze z výtěžku prodeje mají být použity na koupi nemovitostí k zajištění plnění v podobě uspokojování práva bydlení obmyšlené. Nájem má být použit na údržbu a zhodnocování nemovitostí ve fondu. Dle Statutu má obmyšlená právo na majetek, plody a užitky ze Svěřenského fondu, zakazuje se jí s pohledávkou v podobě práva bydlení a užívání disponovat (především postoupit ji jiné osobě). Dohled nad správou fondu vykonává zakladatel a obmyšlená (tedy druhá žalovaná), správu fondu vykonává svěřenský správce, kterým je první žalovaný [REDAKCE]. Svěřenský fond byl zřízen na dobu určitou, a to na dobu života druhé žalované [REDAKCE]. Uplynutím této doby správa svěřenského fondu končí a při zániku správy vydá svěřenský správce majetek [REDAKCE] (tedy prvnímu žalovanému), a pokud to nebude možné, pak rovným dílem jeho potomkům, čímž fond zanikne (smlouva o vytvoření Svěřenského fondu ze dne 28.4.2015, notářský zápis statutu Svěřenského fondu k zajištění bytových potřeb [REDAKCE] výpis

z katastru nemovitostí k datu 4.11.2015, LV [REDAKCE], kat. území [REDAKCE] a LV [REDAKCE] kat. území [REDAKCE], výpis z katastru nemovitostí k datu 30.11.2017).

14. Jak se podává z usnesení Městského soudu v Praze, sp. zn. 67 To 324/2015, ze dne 21.10.2015 a rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3, sp. zn. 15 T 10/2015, ze dne 29.6.2015, po smrti [REDAKCE] začaly snahy o získání jeho rozsáhlého majetku, kdy se zúčastněné osoby vzájemně obviňují z toho, že se chtějí domoci tohoto majetku, blíže je toto rozvedeno ve výpisu ze spisu, který je součástí níže uvedeného znaleckého posudku. Trestní řízení bylo vedeno též proti synovi žalobkyně [REDAKCE] pro skutky, které měly spočívat ve fingoovaných vloupáních do jeho bytu a po dohodě s [REDAKCE] též do jeho bytu, za účelem neoprávněného získání pojistného plnění. Soudem prvního stupně byl [REDAKCE] obvinění zproštěn, neboť nebylo prokázáno, že se skutky staly. Odvolací soud odvolání podané státním zástupcem zamítl, když stejně jako soud prvního stupně shledal, že provedené důkazy nepostačují k bezpečnému prokázání viny obžalovaných, byť důvodné podezření existuje. Z rozhodnutí soudu prvního stupně se dále podává dobrý vztah mezi [REDAKCE] a [REDAKCE] a skutečnost, že po smrti [REDAKCE] se k druhé žalované nastěhoval první žalovaný s rodinou a nadále bydlí s druhou žalovanou společně. Soud k tomu lhonicky s poukazem na uzavření smlouvy o vytvoření svěčenského fondu poznamenal, že [REDAKCE] jako zcela cizí člověk využil své původně pracovní vztahy k [REDAKCE] rodině doposud jednoznačně nejefektivněji.

15. Ze znaleckého posudku z psychiatrie a psychologie zpracovaného MUDr. Bronislavem Kobedou a PhDr. Petrem Goldmannem ze dne 8.9.2014 zpracovaného pro účely shora uvedeného trestního řízení bylo zjištěno, že druhá žalovaná [REDAKCE] trpí a trpěla již v říjnu 2013 trvalou a léčbou neovlivnitelnou duševní poruchou, kterou znalci označili za lehkou mentální retardaci. Projevuje se zpomalením a neúplností duševního vývoje, a to především v oblasti inteligence a schopnosti adaptace. Snížením intelektu jsou podmíněny trvale nepříznivé povahové vlastnosti posuzované – její zvýšená závislost a ovlivnitelnost okolím, emoční labilita. Tyto projevy jsou dále zhoršovány a prohlubovány organickým psychosyndromem (organickým poškozením mozku v důsledku procesů stárnutí mozku) s rozvojem organické paranooidně halucinatorní psychózy. Schopnost posuzované rozpoznat znaky sociální situace je nízká, mnohdy neadekvátní. Její schopnost řešit náročné situace sama a bez cizí pomoci je naivní a neefektivní. Paní [REDAKCE] je zvýšeně sugestibilní a proto snadno podléhá pozitivnímu či negativnímu sociálnímu tlaku, aniž by byla schopna rozpoznat úskalí takto vzniklých vztahů. V rámci svého vyšetření znalci druhá žalovaná uvedla, že bydlí s panem [REDAKCE], jeho paní a dětmi, pan [REDAKCE] je hodný, ujali se jí po smrti bratra, který se do té doby o ní staral. Teď jí vaří paní [REDAKCE] umývá jí, všechno udělají, jsou na ni moc hodní.

16. Z usnesení Okresního soudu Praha-východ ze dne 22.1.2015, č.j. 30 Ne 732/2013-43, bylo zjištěno, že k návrhu [REDAKCE], nar. [REDAKCE], zahájil soud řízení o svéprávnosti druhé žalované [REDAKCE].

17. Ze znaleckého posudku MUDr. Zdeňka Bašného ze dne 12.5.2015 vypracovaného pro účely řízení o svéprávnosti druhé žalované bylo zjištěno, že posuzovaná [REDAKCE] trpí duševní poruchou – lehkou mentální retardací. Porucha má trvalý charakter a je léčbou neovlivnitelná. Pro tuto duševní poruchu má posuzovaná výrazně sníženou schopnost rozpoznávací a ovládací, není schopna právně jednat, právním jednáním jí hrozí závažná újma. Není schopna nakládat samostatně s finančními prostředky, není schopna se samostatně rozhodovat a samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života. Není

schopna plně porozumět důsledkům uzavření jakékoli smlouvy. Duševní porucha omezuje její schopnost svobodně projevit přání, ve svém rozhodování je lehce ovlivnitelná osobami ze svého okolí, jejichž případnému tlaku není schopna odolat. Také zde v rámci vyšetření uvedla druhá žalovaná, že žije s rodinou pana [REDAKCE], s nimi se jí žije dobře, jsou na ni moc hodní, soužití s nimi se jí líbí, nechtěla by jiného.

18. Z ústavního znaleckého posudku z oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie a psychologie ze dne 30.3.2017, vypracovaného v rámci odvolacího řízení vedeného před Krajským soudem v Praze pod sp.zn. 24 Co 446/2016, o návrhu [REDAKCE] na omezení svéprávnosti druhé žalované [REDAKCE] soud zjistil, že druhá žalovaná trpí lehkou mentální retardací, není schopna starat se o své finanční záležitosti, v případě, že by tak činila, je velmi pravděpodobné, že by nedokázala dohlédnout důsledků svých rozhodnutí a mohla by svým jednáním výrazně uškodit sama sobě. Není schopna uzavírat jakékoli smlouvy, dohlédnout zřejmé motivace v jednání pro ni blízkých osob, lehce podlehne tlaku a přání druhých. Je schopna disponovat finanční částkou pouze do výše svého invalidního důchodu. Potřebuje dohled i v dalších záležitostech denního života, jako jsou nákupy, vaření, dostatek stravy a tekutin. Jak se podává z vyšetření druhé žalované ze dne 1.3.2017 tato uvedla, že jí pomáhá pan [REDAKCE] který u ní i se svojí ženou a dětmi bydlí a stará se o ní. Má ráda pana [REDAKCE] a jeho rodinu. Příbuzné nechce vidět.

19. Návrhy na doplnění dokazování dalšími ve věci navrženými důkazy soud zamítl. Je přesvědčen, že další dokazování pro posouzení věci není potřebné, ve věci bylo možno vzhledem k právnímu posouzení spolehlivě rozhodnout na základě již provedených důkazů.

20. Podle § 80 o.s.ř. určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.

Podle § 1479 o.z. dědické právo vzniká smrtí zůstavitele. Kdo zemře před zůstavitelem, nebo současně s ním, nedědí.

Podle § 1637 odst. 1 o.z. nedědí-li manžel ani žádný z rodičů, dědí ve třetí třídě stejným dílem zůstavitelovi sourozenci a ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele.

Podle § 1640 odst. 1 o.z. nedědí-li žádný z dědiců páté třídy, dědí v šesté třídě děti děti sourozenců zůstavitele a děti prarodičů zůstavitele, každý stejným dílem. Podle odstavce druhého tohoto ustanovení nedědí-li některé z dětí prarodičů zůstavitele, dědí jeho děti.

21. Žalobkyní podaná žaloba je určovací žalobou ve smyslu § 80 o.s.ř. Podle tohoto ustanovení lze žalobou uplatnit, aby bylo rozhodnuto o určení, zda tu právní vztah je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem. Předpokladem úspěšnosti takové žaloby tedy je, že na požadovaném určení existuje naléhavý právní zájem. Podle ustálené judikatury soudů naléhavý právní zájem o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je dán zejména tam, kde by bez tohoto určení bylo ohroženo právo žalobce nebo kde by se bez tohoto určení stalo jeho postavení nejistým. Žaloba na určení ve smyslu § 80 o.s.ř. není zpravidla opodstatněna také tehdy, má-li požadované určení pouze povahu předběžné otázky ve vztahu k posouzení, zda tu právo či právní vztah je či není, a to zejména tehdy, jestliže taková předběžná otázka neřeší celý obsah nebo dosah sporného právního vztahu nebo práva.

22. Otázka naléhavého právního zájmu na požadovaném určení je tedy prvotní otázkou, kterou soud řeší předtím, než spor posoudí věcně. Není-li naléhavý právní zájem dán, kvěcnému zkoumání sporu vůbec nedojde a žaloba je zamítnuta.

23. Soud dospěl k závěru, že ve věci není dán naléhavý právní zájem žalobkyně na požadovaném určení. Ve vztahu k požadovanému určení neplatnosti právního jednání – smlouvy o vytvoření svěřenského fondu ze dne 28.4.2015 a neplatnosti statutu Svěřenského fondu k zajištění bytových potřeb [redacted] sepsaného dne 28.4.2015 lze zejména odkázat na konstantní judikaturu, podle níž je-li možné žalovat přímo na určení existence práva či právního vztahu, pak není dán naléhavý právní zájem na určení neplatnosti právního úkonu (právního jednání), který se tohoto právního vztahu či práva týká (srov. např. NS ČR sp.zn. 28 Cdo 2851/2007, sp.zn. 28 Cdo 3107/2011). Řešení otázky, zda smlouva o vytvoření svěřenského fondu ze dne 28.4.2015 je či není platným právním jednáním představuje vyřešení toliko předběžné otázky ve vztahu k posouzení otázky existence práva k žalobou dotčeným nemovitostem. Přitom podle rozhodnutí NS ČR, sp.zn. 20 Cdo 2948/2000, má-li právní otázka, o níž má být rozhodnuto na základě žaloby o určení, povahu otázky předběžné ve vztahu k jiné právní otázce (k existenci práva nebo právního vztahu, v daném případě vlastnického práva k nemovitostem), není dán naléhavý právní zájem na určení této předběžné otázky (neplatnosti právního jednání). Lze-li přímo žalovat na určení existence nebo neexistence samotného práva nebo právního vztahu. Rozhodnutí soudu o určení neplatnosti této smlouvy by také samo o sobě nemohlo být podkladem pro změnu zápisu vlastnictví v katastru nemovitostí, protože jím není řešena otázka vlastnictví. Podkladem pro změnu zápisu vlastnictví v katastru nemovitostí v daném případě může být rozhodnutí soudu o určení vlastnictví, kdy otázka platnosti označené smlouvy má povahu otázky předběžné. Jestliže právní otázka (platnost smlouvy), o níž má být rozhodnuto, má povahu předběžné otázky ve vztahu k existenci práva nebo právního vztahu (vlastnictví), není dán naléhavý právní zájem na určení této předběžné otázky, lze-li žalovat přímo na určení existence práva nebo právního vztahu (nyní § 80 o. s. ř. (NS ČR, sp.zn. 22 Cdo 2852/99). Nelze také shledat naléhavý právní zájem v žalobě na určení, lze-li žalovat na plnění.

24. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení odůvodnila žalobkyně obavou z ohrožení druhé žalované [redacted], která se dle žalobkyně nachází ve stavu naprosté závislosti na cizí osobě tedy prvním žalovaném. Dále v obavě o její bezpečí, ve snaze vymánit blízkou osobu, tedy druhou žalovanou, ze sféry vlivu člověka, který dlouhodobě zneužívá jejího duševního stavu k uspokojení vlastních zájmů a konečně v zájmu na zachování práva na rodinný život, k jehož realizaci ochrana příbuzných a starost o ně patří. Žalobkyni požadované určení, nemůže ani vést ke stavu, kterého by dle svého zdůvodnění žalobkyně chtěla dosáhnout (např. ochrana druhé žalované a práva na vedení rodinného života), ani z tohoto důvodu nelze přiznat žalobkyni naléhavý právní zájem na požadovaném určení. Žalobkyně rovněž tvrdila, že i když samotné prohlášení smlouvy a Statutu za neplatné by spornou otázkou vlastnických práv nevyřešilo, přesto je třeba určit i neplatnost smlouvy a Statutu, neboť nelze připustit, aby svěřenský fond dále existoval, a to z daňových důvodů, když fond je daňovým subjektem a správci daně bude třeba doložit, že neexistuje. Také zde neshledává soud naléhavý právní zájem žalobkyně na požadovaném určení s tím, že pokud by již měl mít někdo zájem na takovém určení, mohl by to být zmiňovaný správce daně, nikoli však žalobkyně. Žalobkyni navrhané určení (prvních dvou návrhů) by se v případě vyhovění žalobě neprojevovalo změnou zápisu v katastru nemovitostí, nebylo by ani pevným právním základem řešícím vztahy mezi účastníky, nevedlo by k žalobkyni deklarovanému cíli ochránit druhou žalovanou a nemohlo by zabránit dalším sporům.

25. Nedostatek naléhavého právního zájmu na původně žalobou požadovaném určení avizoval soud již v rozhodnutí o prvním návrhu žalobkyně na vydání předběžného opatření ve věci ze dne 22.12.2015, č.j. 7 C 469/2015-20, což také vedlo žalobkyni k rozšíření žaloby o určení vlastnictví druhé žalované k nemovitostem. K tomu žalobkyně uváděla, že jako dědička druhé žalované je napadeným jednáním prvního žalovaného připravena o možnost po druhé žalované dědit a z toho právě dovozovala svůj naléhavý právní zájem na určení vlastnictví druhé žalované k nemovitostem. Ani zde však soud po provedeném dokazování ve věci naléhavý právní zájem žalobkyně na požadovaném určení neshledal. S odkazem na náleze Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 17/95 má za to, že o naléhavý právní zájem může zásadně jít jen tehdy, jestliže by bez soudem vysloveného určení bylo buď ohroženo právo žalobkyně, nebo by se její právní postavení stalo nejistým, což znamená, že musí jít o právní vztah (právo) již existující nebo o takovou situaci, v níž by objektivně v již existujícím právním vztahu mohla být ohrožena. V daném případě, kdy dědičné právo vzniká dle § 1479 o.z. až smrtí zástavitele, zde tedy druhé žalované, nelze nyní hovořit o existujícím právním vztahu, neboť v této chvíli žalobkyni dědičné právo ani nevzniklo, zájem žalobkyně jako osoby, která by potenciálně mohla přicházet v úvahu jako dědička po druhé žalované, nelze považovat v dané věci za naléhavý. Požadované určení by ani nemohlo vnést jistotu do právního postavení žalobkyně, a to i vzhledem k tomu, že první žalovaný spolu se svojí rodinou s druhou žalovanou k její spokojenosti bydlí a pečuje o ni. S ohledem na zákonné dědičné třídy, kdy by za dané situace v případě úmrtí druhé žalované zřejmě mohl být první žalovaný považován za dědice ve třetí třídě, pravděpodobnost, že se v budoucnu stane žalobkyně dědičkou po druhé žalované, je za nynější situace nízká.

26. Soud s ohledem na výše uvedené naléhavý právní zájem žalobkyně na požadovaném určení neshledal a žalobu proto zamítl. Samotný nedostatek naléhavého právního zájmu na požadovaném určení je důvodem pro zamítnutí žaloby, proto další otázky soud již nezkoumal.

27. Ve sporu úspěšný první žalovaný má podle § 142 odst. 1 o.s.ř. vůči žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení, které činí částku na nákladech právního zastoupení, spočívající v 26.500,- Kč odměně podle § 7 bod 5, § 9 odst. 3, písm. a) a § 12 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb. (při tarifní hodnotě 105.000,- Kč, když předmětem žaloby byly tři návrhy, a pěti úkonech právní služby – převzetí a příprava, vyjádření ze dne 30.11.2017 a 8.1.2018, účast u jednání dne 1.12.2017 a 12.1.2018) a pěti režijních paušálech po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., celkem tedy 28.000,- Kč. Podle § 149 odst.1 o.s.ř. byla žalobkyni uložena povinnost zaplatit tyto náklady k rukám zástupkyně prvního žalovaného.

28. Ve vztahu mezi žalobkyní a druhou žalovanou soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal. Ve věci byla, co se týče procesního postavení, úspěšná druhá žalovaná, když nároky uplatněné žalobkyní byly zamítnuty, měla by tak právo na náhradu nákladů řízení proti žalobkyni (§ 142 odst. 1 o.s.ř.), žádné náklady řízení jí však nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení, ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Praha dne 12. ledna 2018

Mgr. Filip Janek
samosoudce